

Čís. 1055.

»Lstí« ve smyslu § 197 tr. zák. jest již i pouhé nepravdivé udání, jakmile nelze nepravdivost na první pohled a bez předchozího pátrání poznati.

(Rozh. ze dne 22. prosince 1922, Kr I 1316/21).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství v Praze ze dne 23. září 1921, pokud jím byl obžalovaný Eduard S. dle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro zločin podvodu dle §§ 197, 200 a 203 tr. zák. zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost státního zastupitelství do sprostění obžalovaného z obžaloby pro podvod, dovolávající se zmatku § 281 čís. 5, 9 a) tr. ř. jest odůvodněna. Soud nalézací, zjistiv, že obžalovaný byl přijat na základě nepravdivých udání ve své žádosti z 13. listopadu 1918, že byl dříve poštovním aspirantem ve výpravně poštovního úřadu ve Vídeňském Novém Městě, do služeb poštovního úřadu jako aspirant, že byl pak postupně jmenován asistentem a zařazen do II. stupně XI. hodnostní třídy, a že bral též jako asistent plat, jehož rozdíl vůči platu, jenž by mu byl příslušel jako volné síle činil 2038 K 60 h — sprostil obžalovaného z obžaloby pro zločin podvodu, poněvadž neshledal v jeho jednání ke skutkové podstatě podvodu potřebného lstivého jednání a předstírání, které by vyžadovalo, by k nepravdivým udáním přistoupil údaj neb čin, jenž má učiniti udání hodnověrným, čehož zde nebylo, jelikož ředitelství poštovní mělo možnost, aby se přesvědčilo o pravdivosti údaje obžalovaného. Než tento názor soudu nalézacího je nesprávný. Nehledě k tomu, že k nepravdivému udání v žádosti obžalovaného o jeho dřívější službě u pošty Víd. Novoměstské přistoupil skutečně údaj, soudem vyžadovaný, jenž měl činiti udání to hodnověrným, totiž, že obžalovaný zanechal doklady ve Vídni, což však soud v důvodech rozsudku úplně pomíjí, nevyžaduje pojem lsti zvláštního složitého a promyšleného aparátu za účelem oklamání. Opodstatňuje jej již i pouhé nepravdivé udání, jakmile nelze nepravdivost na první pohled a bez předchozího pátrání poznati. Tento předpoklad však byl úplně dán vzhledem k době podání přihlášky bezprostředně po státním převratě, kdy potřeba sil poštovních byla velmi naléhavá a zjišťování pravého stavu pro mezinárodní poměry nebylo tak snadno možné. Poukaz na pozdější telegrafickou zprávu likvidačního komisaře na dotaz poštovního ředitelství nemá ovšem pro dobu, kdy obžalovaný přihlášku učinil, významu. Právem označuje tudíž zmateční stížnost veřejného žalobce výrok osvobozující na tomto podkladě právně pochybeným a rozsudek v části sprostující dle § 281 čís. 9 a) tr. ř. zmatečným.

Čís. 1056.

Strojvůdce jest za všech okolností povinen pozorovati všechna návěsti ve stanici a na trati.

(Rozh. ze dne 22. prosince 1922, Kr II 891/21).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského soudu v Opavě ze dne 24. října 1921, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem dle §§ 335, 337 tr. zák.

Důvody:

Ústnímu jednání zrušovacímu bylo vyhraženo rozhodnutí o zmatečnosti stížnosti, pokud se dovclává důvodu zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř. Stěžovatel snaží se v tomto směru dovoditi, že srážka vlaků čís. 77 a 72 na nádraží v S. a smrt Leopolda K—a, při ní nastavší, zavinili výhradně vrchní posunovač O. a topič S. tím, že zanedbali povinnosti, uložené jim v čl. 19 dopravních předpisů čís. XXIII a). Vrchní posunovač se nepostaral o vhodné rozestavení posunovačů a sám nebyl v čele vlaku, v blízkosti lokomotivy (nýbrž v zadu u 18. vagonu), aby mohl dáti vhodné znamení obžalovanému, který neznal poměrů na nádraží a zejména na vlaku čís. 77. Povinností topičovou bylo, dávatí pozor na znamení, nalézající se na levé straně vlaku a dáti o nich zprávu obžalovanému. Obžalovaný sám byl povinen dávatí pozor pouze na znamení na pravé straně vlaku, a, poněvadž s této strany žádného znamení na zákaz posunu neviděl, nemá viny na srážce ani úrazu. Jinak opakuje stěžovatel obhajobu z prvé stolice, že byl tenkrát 20 hodin ve službě a následkem toho vyčerpán, že neznal situaci nádraží v S., ježto posunoval s vlakem čís. 77 poprvé, nevěda, že přijede v touž dobu vlak čís. 72, že posunovací personál nebyl náležitě umístěn, že topič a vrchní posunovač nekonalí své povinnosti dle předpisu, že nebylo povinností obžalovaného dbáti pořádacího návěstí, nalézajícího se na levé straně lokomotivy, nýbrž výlučně povinností topičovou, který ho na dotaz ujistil, že je cesta (jízda) volná. Kdyby i byl býval měl povinnost pozorovati pořádací návěstí, byl by je sotva uviděl, poněvadž je nevhodně umístěno a tak, že je lze viděti pouze na několik vteřin úzkým prostorem mezi strojem a uhlákem; mimo to bylo zašpiněno a opatřeno špatným světlem a proto je mohl snadno přehlédnouti. Poněvadž bylo přední povinností obžalovaného dívatí se po posunovačích, a ti to byli nevhodně umístěni, stalo se, že přehlédl jejich návěstí a neviděl pořádací návěstí v okamžiku, kdy jediné je mohl viděti. To je smysl zodpovídání se obžalovaného u okresního soudu v K., jež prý rozsudek nesprávně vykládá v neprospěch obžalovaného. Stížnost není odůvodněna. Dle všeobecného ustanovení čl. 1 (3) návěstních předpisů jest povinen dbáti a (neprodleně bez výjimky) uposlechnouti v š e c h návěstí slyšitelných i viditelných každý železniční zřízenec, není-li to na úkor bezpečnosti. Vlakovému mužstvu, především strojnímu, tedy strojvůdci a topiči jest pak výslovně předpisy uloženo za zvláštní povinnost, pozorovati daná návěstí, nejen při posunování stroji, nýbrž i při jízdě na trati, vjezdu do stanice a výjezdu z ní (čl. 42 (1), (2), 45, 63 (5), (7) a j. služebních a dopravních předpisů čís. XXIII a). Dle posudku znaleckého svědka Theodora H—a, o tyto předpisy se opírajícího, bylo povinností jak obžalovaného strojvedoucího V—a tak i topiče S—a, by oba pozorovali a v čas dbali pořádacího návěstí, stojícího na zákaz posunu, osvětleného modrým světlem (bez ohledu na to, na které straně lokomotivy se nalézalo). Posunovači a zejména řidič posunování mají rovněž, jako topič, za úkol pod-

porovati strojvůdce při posunu a upozorňovati ho na daná návěstí (srov. čl. 25, 26, 30, 36 dopravních předpisů pro službu dozorců posunování, nádražních mistrů, průvodčích vlaků a strojvůdců č. XX), to však ho nezba-vuje povinností, samostatně pozorovati daná návěstí a překážky, ohro-žující vlak. To jasně vyplývá i z ustanovení čl. 30 (2) doprav. předpisů čís. XXIII a) (úplně souhlasného znění), jehož se dovolává stěžovatel na svůj prospěch nesprávným označením jako čl. 19 předpisů čís. XXIII a): »aby mohl strojvedoucí nebo topič tato návěstí v čas a bez pochybnosti upozorovati, mají se posunovači roz-dělití Topič je povinen ihned chlási strojvůdci návěstí na jeho straně dané«. Nelze také z poslední věty dovozovati, jak činí stížnost, že strojvůdce je povinen dávat pozor pouze na návěstí, nalézající se na pra-vé straně, když jeho povinnost dle shora citovaných předpisů je vytknu-ta pro všechny případy a bez omezení. Za tohoto stavu věci nemůže ob-žalovaného vyvinovati spoluzavinění vrchního posunovače a topiče, ani nesprávné umístění posunovacího personálu, poněvadž by bylo ke srážce a úrazu nedošlo, kdyby byl on sám konal povinnosti dle předpisů. Toho však neučinil, nýbrž dle zjištění prvního soudu přehlédl pořádací ná-věstí, při čemž stál na jedné straně stroje, ačkoliv bylo dvakrát dobře viditelné, jsouc osvětleno modrým světlem, a obžalovaný, znaje situaci na pořadovém nádraží v S., při náležité pozornosti je přehlédnouti ne-mohl; stěžovatel však nepozoroval ani znamení, jež mu dal vrchní posunovač svítilnou a píšťalkou, ani neslyšel znamení píšťalky, jež mu dal strojvůdce vlaku čís. 72 v době, kdy byl vlak čís. 77 od něho ještě tak vzdálen, že mohl v čas zastavit. Z těchto zjištění plyne, že obžalo-vaný nekonal službu pozorně a bedlivě dle platných předpisů. V tom spočívá jeho zavinění, jež bylo příčinné pro nastalý úraz. Obžalovaného neomlouvá, že v kritický okamžik, jede kolem pořádacího návěstí, se ohlížel po posunovači, poněvadž v tomto okamžiku bylo hlavní jeho po-vinností, pozorovati pořádací návěstí. Zavinění jeho neodčinnuje okolnost, že pořádací návěstí nebylo zcela vhodně umístěno, poněvadž při náležité pozornosti mohl je přes to upozorovati, ježto bylo jasné a náležitě osvět-lené. Že stěžovatele nemůže omluviti neznalost situace a tělesná únava, vyplývá z toho, že obhajoba jeho v tomto směru byla vyvrácena vý-sledky provedeného řízení.

Čís. 1057.

Shlazení odsouzení dle zákona ze dne 21. března 1918, čís. 108 ř. zák.
Lze současně odčiniti dvě odsouzení, mezi nimiž osvědčovací lhůta již uplynula. Odsouzení amnestovaná nepřicházejí tu v úvahu.

(Rozh. ze dne 28. prosince 1922, Kr I 1302/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zma-teční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Usne-sením krajského soudu v Plzni ze dne 7. července 1922 porušen byl zákon v ustanoveních §§ 1, 2, 3 zákona ze dne 21. března 1918, čís. 108 ř. zák., usnesení to se zrušuje a krajskému soudu se ukládá, by, šetře zásady § 293 tr. ř., znova rozhodl o žádosti Františka M-a.